

Nieuw Haags Peil van 9 september 2007

De afgelopen week hebben zich een aantal duidelijke verschuivingen voltrokken. Dat heeft zowel te maken met de informatie die naar buiten is gekomen over de plannen van het kabinet als -in mindere mate- het islamdebat van afgelopen donderdag. Het CDA is daarbij duidelijk gedaald ten gunste van de VVD. De SP is gedaald ten gunste van de PvdA.

Inmiddels geeft 16% van de CDA-kiezers op PVV te stemmen en 12% VVD. Van de VVD-kiezers uit 2006 gaat ruim 20% naar de PVV, die daardoor nog steeds op 10 zetels winst staat.

Landelijke peiling politieke voorkeur

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	Verk. TK 2003	Week 35 2005	Week 35 2006	Verk. TK 2006	2/9 2007	9/9 2007
CDA	44	31	39	41	38	35
PvdA	42	47	45	33	20	23
SP	9	19	17	25	24	22
VVD	28	22	29	22	22	24
PvdVrijheid	0	7	3	9	19	19
Groen Links	8	9	6	7	10	10
ChristenUnie	3	7	6	6	8	8
D66	6	3	1	3	5	5
SGP	2	2	2	2	2	2
PvdDieren	0	1	0	2	2	2
Andere partij	8	2	2	0	0	0
Totaal	150	150	150	150	150	150
CDA+PvdA+ChristenUnie	89	85	90	80	66	66

De opstelling van Wilders bij het Islamdebat van afgelopen donderdag heeft rechts van het midden van het politieke spectrum meer steun dan zou lijken als de reacties in de Tweede Kamer als maatstaf worden genomen. Uit de onderstaande tabellen valt dat goed af te leiden. Met name onder kiezers van de VVD is er nogal wat steun voor zijn opstelling. Zo steunt de meerderheid van de VVD-kiezers de motie van wantrouwen tegen Minister Vogelaar.

Gisteren was in de Tweede Kamer een debat over de Islam. Wilders (PVV) gaf aan de Islam als een bedreiging te beschouwen voor de Nederlandse samenleving. Welke van de volgende antwoorden past het best bij u?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PvdV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnks
Ik sta volledig achter het standpunt van Wilders op dit punt	13%	67%	19%	16%	6%	2%	6%	1%
Wilders zegt een en ander te hard, maar in essentie heeft hij gelijk	22%	29%	48%	25%	27%	11%	16%	5%
Er zit wel wat in, wat Wilders op dit punt zegt.	17%	2%	15%	30%	26%	10%	10%	4%
Ik sta niet achter dit standpunt van Wilders, maar vindt wel goed dat hij	12%	1%	8%	9%	11%	15%	17%	13%
Ik sta niet achter dit standpunt van Wilders, en vindt het slecht dat hij het uitspreekt	35%	2%	9%	20%	30%	59%	51%	72%
Weet niet/geen antwoord	1%	0%	0%	1%	0%	3%	1%	5%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Hij had ook ernstig bezwaar tegen uitlatingen van Minister Vogelaar over onze toekomstige samenleving. Zij had gezegd dat de Nederlandse cultuur op den duur een joods-christelijke-islamitische traditie krijgt. Bent u het eens met de uitspraak van Minister Vogelaar?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PvdV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnsks
Ja	37%	4%	18%	24%	29%	57%	45%	82%
Nee	55%	96%	77%	69%	59%	34%	41%	18%
Weet niet/Geen mening	8%	0%	5%	7%	12%	10%	13%	0%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Er is door de PVV een motie van wantrouwen tegen Minister Vogelaar ingediend. Bent u het eens met die motie?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PvdV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnsks
Ja	29%	88%	57%	36%	19%	8%	16%	1%
Nee	63%	11%	33%	57%	75%	82%	74%	99%
Weet niet/Geen mening	8%	1%	11%	7%	5%	10%	10%	0%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Wilders noemde minister Vogelaar "knettergek". Bent u het met die omschrijving eens?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2006						
		PvdV	VVD	CDA	CU	PvdA	SP	GrLnsks
Ja	29%	87%	56%	38%	22%	8%	17%	1%
Nee	66%	11%	39%	59%	74%	86%	75%	99%
Weet niet/Geen mening	5%	2%	6%	3%	4%	7%	8%	0%
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

De uitspraken van Jan Pronk over Premier Balkenende en het vervolg heeft zijn positie als kandidaat-voorzitter bij de PvdA-kiezers duidelijk verslechterd. Dat valt af te leiden uit de vergelijking van vragen die twee weken geleden zijn gesteld en eind van de afgelopen week.

Kunt u het vertrouwen dat u in Jan Pronk heeft uitgedrukt in een rapportcijfer tussen 1 en 10?

verticaal gepercenteerd naar	07-09 2007	23-08 2007	PvdA 2006	
			07-09	23-08
Gemiddeld	4.7	5.0	5.1	6.5

De PvdA gaat een nieuwe voorzitter kiezen. Jan Pronk heeft zich kandidaat gesteld. Hoopt u dat hij de voorzitter wordt van de PvdA?

verticaal gepercenteerd naar	07-09 2007	23-08 2007	PvdA 2006	
			07-09	23-08
Ja	34%	33%	33%	44%
Nee	42%	37%	38%	31%
Weet niet/Geen mening	24%	30%	29%	25%
Total	100%	100%	100%	100%

Welke lijn voor de PvdA heeft uw sympathie?

verticaal gepercenteerd naar	07-09 2007	23-08 2007	PvdA 2006	
			07-09	23-08
De lijn van Bos	22%	19%	21%	36%
De lijn van Pronk	25%	26%	13%	37%
Geen van de twee	43%	40%	53%	15%
Weet niet/geen antwoord	10%	15%	14%	13%
Total	100%	100%	100%	100%

Verwacht u dat de keuze van Jan Pronk tot voorzitter zal leiden tot de val van het kabinet?

verticaal gepercenteerd naar	07-09 2007	23-08 2007	PvdA 2006	
			07-09	23-08
Ja	36%	25%	34%	23%
Nee	49%	57%	47%	69%
Weet niet/Geen mening	16%	18%	20%	9%
Total	100%	100%	100%	100%

Denkt u dat de keuze van Jan Pronk tot voorzitter uiteindelijk een positief of negatief effect heeft op de uitslag van de volgende Tweede Kamerverkiezingen van de PvdA?

verticaal gepercenteerd naar	07-09 2007	23-08 2007	PvdA 2006	
			07-09	23-08
Positief	11%	11%	10%	20%
Vrij positief	23%	22%	26%	29%
Neutraal	21%	26%	17%	24%
Vrij negatief	17%	12%	13%	9%
Negatief	18%	16%	14%	12%
Weet niet/geen antwoord	11%	13%	21%	6%
Total	100%	100%	100%	100%

Pronk noemde Premier Balkenende een leugenaar. Daarna bood hij daarvoor excuses aan. Vindt u premier Balkenende een leugenaar?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemde PvdA
Ja	39%	46%
Nee	50%	45%
Weet niet/Geen mening	11%	9%
Total	100%	100%

Vond u het terecht dat Pronk zijn excuses hierover heeft aangeboden?

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Stemde PvdA
Ja	64%	44%
Nee	30%	48%
Weet niet/Geen mening	6%	7%
Total	100%	100%